

פרק 4 בסידרה:

על היחסים המעורערים

בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל

שאתנים בצריח

„זו היתה התמודדות של זהב טהור של עופרת טהורה. בסלנג של החטיבה היא זכתה לתואר, השחיתות הנקייה. המורטיבציה של כל קציני השיריון היתה להתקדם ככל האפשר בצמרת הפיקוד. משום כך לא היו קליקות של מפקד זה או אחר. הקולות של הקליקות היו קולות ניידים. כאשר הסתבר שמישהו עולה וכוכבו דורך — פתאום היו לו הרבה חברים. אם הסתבר שמישהו עומד ליפול, מייד היתה הקליקה שלו עוברת לתמוך בשני.“

לימים השתרש נהג זה והפך כמעט למסורת. במידה מסוימת היתה בו ברכה רבה. שכן השאפתנות והרצון להוכחה עצמית, סחטו ממפקדי השיריון התמסרות, פיתוח עצמי והקרבה ללא גבול. בינם לבין עצמם היו מפקדי השיריון מסוכי סכים פחות מאשר מפקדי הצנחנים. למשל, אולם הצנחנים הופיעו כלפי חוץ בחזית אחידה ומשום כך נאכלה צמרת הפיקוד של השיריון הרבה יותר בשל היריבות האישית על הרקע המיקצועי והאידיאולוגי. ליחסים אלה בין המפקדים היתה הש

יום אחד נסע פונדק לחו"ל לכמה שבועות. המטה הכללי בחר דווקא או לערוך ביקורת בגייסות השיריון. והנה הסתבר למטכ"ל שהטנקים של גייסות השיריון אינם נמצאים במצב תקין. היה זה גורדר שהוכיח למטכ"ל שתחת פיקודו של פונדק נוצלו הטנקים לאימונים יתר על המידה ולצה"ל אין כלל טנקים שמיישים במצב של כוונות.

כאשר חזר פונדק מחו"ל פקד לתקן מייד את הטנקים. תוך זמן קצר הסתבר שכולם תקינים ופועלים כראוי. גודר נאלץ לעזוב את גייסות השיריון וקיבל פיקוד על חטיבת חי"ר. גורל דומה עלה בחלקו של אורי בן-ארי.

השחיתות

הטהורה

תי פרשיות אלה, סימלו את תחילתה של מסורת המאבקים הפנימיים בין קציני גייסות השיריון של צה"ל.

ב קיץ של שנת 1952 ערך צה"ל את אחד התימונים הגדולים שלו, שנערך במתכונת של מילחמה בין פיקוד דית, בין „הכחולים“ ו„האדומים“. באותו תימרון נטלה חלק חטיבת השיריון הראשונה והיחידה של צה"ל: חטיבה שבע. חטיבת השיריון היתה מורכבת אז מדוד טנקים אחד שמנה 28 טנקי שרמן, שתי פלוגות חרמ"ש וכמה פלוגות סיור. מפקד החטיבה היה אז שמואל גודר (גורר דיצקי). סגנו היה אורי בן-ארי. ואילו מפקדי הגדודים היו אולק נחשון (כיום מנהל מיפעל מנועי בית-שמש), בורקה ואריה שחר (מנכ"ל מפעלי ים-המלח). והנה, בשעת התימרון, אירעה פרשה הזכורה היטב לוותי קי החטיבה.

המח"ט, גודר, איבד לפתע במהלך התימרון את המיפקדה שלו. הוא פשוט ניתק ממנה ולא יכול היה למצאה. מי שנטל אז את הפיקוד היה סגנו, אורי בן-ארי, שהוליך את החטיבה לפריצה לעומק מער כי הכוח האדום בתימרון ושייבש את כל מהלכיו. לכאורה היתה זו תקרית מיקרית. אולם בחטיבה הלכו אז בין החיילים לשונות רעות שטענו כי המיפקדה פשוט „ניגנבה“ מגודר.

גודר, שנולד בפנסק שברוסיה ב-1917, היה מאיור תותחנים בצבא-האדום במלחמת העולם השנייה. כשהתגייס לצה"ל מייד עם עלייתו לארץ ב-1948, התמנה למפקד התותחנים בחזית הצפון. אחר-כך הפך למפקד התותחנים של חזית המרכז, וב-1950 קיבל לפיקודו את חטיבה 7. אורי בן-ארי (בנר) יליד ברלין, היה צעיר מגודר בשמונה שנים וגם ותיק ממנו בארץ. ב-1948 כבר היה מפקד פלוגה בפלמ"ח. בחטיבת הראל, אחר-כך לחם עם גודר 7 של חטיבת הנגב כמפקד פלוגה משורינת. היה זה רק טבעי שבין שני המפקדים שררו חילוקי דיעות הריפים. בן-ארי כפר אז בכושרו של המח"ט שלו לפקד על חטיבת שיריון, ראה את עצמו מוכתאים וראוי יותר לתפקיד. כל חיילי החטיבה היו עדים לקרב שהתנהל בין השניים על כתר המנהיגות בחטיבה וזכורה להם היטב הצהרה שהטיח גודר בפניו של בן-ארי לעיני כל החיילים: „איתי צריך להילחם — אני שומר על מעמדו!“

ובן-ארי נלחם. לא רק המיפקדה „ניגנבה“ מגודר במהלך התימרון, אלא גם התהילה וההיסטוריה. כך, למשל, בספרו של שבתי טבת חשופים בצריח, שהופיע אחרי מילחמת ששת-הימים ושנחשב בי עיני רבים כספר תולדות השיריון בצה"ל, מוזכר גודר רק כבודרך אגב. פעם אחת, למרות שהיה מפקד חטיבה 7 במשך ארבע שנים. כל מעללי החטיבה באותן שנים נזקפים לזכותו של הסמח"ט שלו, אורי בן-ארי, המתואר בספר כמי שעיבד לראשונה את דוקטרינת השיריון של צה"ל. עד אותו תימרון בו נעלמה מיפקדתו היה גודר המנהיג הבלתי מעורער של כל חיילי ומפקדי החטיבה. החיילים פשוט העריצו אותו כמפקד בעל ניסיון, שלחם כבר בשורות הצבא-האדום. אבל מרגע שהתברר שבן-ארי משתלט על הפיקוד, החלו קציני החטיבה לתמוך בו. בסופו של דבר, ב-1954, נאלץ גודר לנטוש את החטיבה ונשלח להשתלמות לצרפת יחד עם המג"ד שהמשיך לתמוך בו, בורקה. כאשר חזר גודר לארץ, כבר לא היתה חטיבת שיריון. גודר החטיבה פורקו והפיכו לגייסות השיריון בפיקודו של אלוף-משנה יצחק פונדק, שוכה בתואר מפקד גייסות השיריון. עם שובו לארץ התמנה גודר כסגן מפקד הגייסות. לא עברה תקופה ארוכה והוא ניסה לעולל לפונדק מה שאורי בן-ארי עולל לו.

גודר: המיפקדה נגנבה

בן-ארי: ראשיח הקליקות

שפיר: בכל מינוי - אויב

גורוד'יש: אסור להצליח יותר מאחרים

לכה ישירה על צורת הלחימה שלהם. כך, למשל, היתה מקובלת בשיריון התורה של סיוע הדדי בשעת הקרב, שלא היתה קיימת בין הצנחנים. הצנחנים פיתחו תיזה שגרסה כי יש חשיבות למי באופן אישי מגיעה התהילה עבור הצלחה או נירצחון בקרב. כתוצאה מכך, אם מפקד צנחנים לא היה מבקש תיגבורת בשעת

ההפכה לחלק מההווי הפנימי ומאורח החיים של המישפחה הלוחמת המשורינת. המוטיבציה של אותם מאבקים על עמדות פיקוד וכוח, לא היתה חלילה שינאה אישית. היא נבעה ממקור אחד, חיובי ביותר כשלעצמו: השאפתנות ללא רסן של מפקדי השיריון. הסביר אחד מאנשי השיריון הוותיקים: